

Kartverket

Endelig rapport etter undersøkelse av Bergen kommune som matrikkelmyndighet

Kommunens navn:	Bergen kommune	Saksnummer:	10/04829
Virksomhetens adresse:	Postboks 7700 5020 Bergen	Tidsrom for undersøkelsen:	17. -18. april 2013
Kontaktperson i kommunen:	Eivind Lund	Fra Kartverket:	Anders Fekjær, leder Knut Holter John Thomas Aalstad

---

Undersøkelsen omfattet følgende emner:

- Hvordan kommunen som matrikkelmyndighet sikrer troverdighet for matrikkelen belyst gjennom
  - organisering av kommunens oppgaver som lokal matrikkelmyndighet
  - samordning mellom plan- og bygningslov og matrikkellovforvaltning
  - føring av bygningsinformasjon
  - føring av adresse
  - føring av ikke fullført oppmålingsforretning
  - behandling av krav om retting og ved retting av eget tiltak
  - behandling av krav om innsyn i og/eller utlevering av matrikkelopplysninger
  - behandling av matrikkelopplysninger i egen administrasjon
- For øvrig hvordan kommunen gjennomfører opprettelse av matrikkelenhet og grensejustering belyst ved saksbehandlingen fra det foreligger rekvisisjon til saken er ferdig ført i matrikkel og arkivert

Sammendrag av resultater

Kartverket avdekket følgende avvik under undersøkelsen:

- Bergen kommune utsteder matrikkelbrev som ikke er attestert. .

Og det ble levert følgende merknad:

- Bergen kommune arkiverer ikke en utskrift av matrikkelkartet med koordinater før det gjøres retting, endring eller tilføyning i matrikkelen.

Utarbeidet dato: 30. april 2013

Anders Fekjær
tilsynsansvarlig

Knut Holter
revisor under tilsynet i Bergen

Innholdsfortegnelse

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Omfang
4. Avvik
5. Merknader
6. Gjennomføring

Vedlegg

Vedlegg 1: Omfanget av Kartverkets undersøkelse, varsel om tilsyn

Vedlegg 2: Dokumentunderlag for Kartverkets undersøkelse

Vedlegg 3: Deltakere ved Kartverkets undersøkelse

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en undersøkelse i Bergen kommune i perioden 17. –18. april 2013.

Tilsynet er rettet inn mot kommunens organisering av sin oppgave som lokal matrikkelmyndighet, og er en systemrevisjon. Undersøkelsen er en del av Kartverkets planlagte aktivitet for inneværende år. 20 av landets 428 kommuner er valgt ut. Utvelgelse av kommuner har skjedd gjennom loddtrekning, der grunnlaget for loddtrekningen er sortert ut fra kommunenes størrelse/folketall og fylkesvis fordeling.

Undersøkelsen fokuserer på overholdelse av lov- og forskriftskrav og rapporten beskriver eventuelle avvik og merknader som ble avdekket under undersøkelsen. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunens arbeid etter matrikkelloven.

Følgende tema inngår i undersøkelsen i Bergen kommune:

- Hvordan kommunen som matrikkelmyndighet sikrer troverdighet for matrikkelen belyst gjennom
  - organisering av kommunens oppgaver som lokal matrikkelmyndighet
  - samordning mellom plan- og bygningslov og matrikkellovforvaltning
  - føring av bygningsinformasjon
  - føring av adresse
  - føring av ikke fullført oppmålingsforretning
  - behandling av krav om retting og ved retting av eget tiltak
  - behandling av krav om innsyn i og/eller utlevering av matrikelopplysninger
  - behandling av matrikelopplysninger i egen administrasjon
- For øvrig hvordan kommunen gjennomfører opprettelse av matrikkelenheter og grensejustering belyst ved saksbehandlingen fra det foreligger rekvisisjon til saken er ferdig ført i matrikel og arkivert

Undersøkelsen ble gjennomført ved gransking av dokumenter, ved intervjuer av både sentralt plasserte personer og fagpersoner i kommunen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Rapporten omhandler avvik og merknader som er avdekket under undersøkelsen.

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er et forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men der tilsynsmyndigheten med utgangspunkt i krav fra myndighetene, mener det er et forbedringspotensiale.

2. Omfang

Omfanget av Kartverkets undersøkelse er nærmere beskrevet i varselet om tilsyn, vedlegg 1. Kartverket har ikke vurdert andre områder av kommunens virksomhet.

3. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for undersøkelsen var :

- Aktuelle lover og forskrifter
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og forhold av betydning for tema for undersøkelsen

Dokumenter av spesiell viktighet for gjennomføring av undersøkelsen er listet i vedlegg 2.

4. Avvik

Følgende avvik ble avdekket under undersøkelsen:

AVVIK 1

Bergen kommune utsteder matrikkelbrev som ikke er attestert.

Avvik fra: Matrikkelovens § 3 bokstav d og § 9 sjette ledd.

Kommentar: Matrikkelovens § 3 bokstav d, definerer matrikkelbrev som ”*attestert utskrift fra matrikkelen som viser alle registrerte opplysninger om matrikkeleining ved oppgitt dato*” (vår understrekning). I matrikkelforskriften § 9 sjette ledd står det at: ”*Matrikkelbrevet skal være underskrevet, datert og vise hva som er registrert om enheten på vedkommende tidspunkt*” (vår understrekning).

Avviket bygger på følgende observasjoner: Ved en gjennomgang av utlånte saker ble det observert at kopi av matrikkelbrevet viser at kommunen ikke attesterer, dvs underskriver matrikkelbrevet som sendes rekvirenten.

Gjennom intervjuer og i sluttmøtet ble det bekreftet at kommunen gjennomfører elektronisk forsendelse av matrikkelbrev, og at det ikke påføres attestasjon eller på annen måte en underskrift som bekrefter kommunens utstedelse.

5. Merknader

Det ble gitt en merknad ved undersøkelsen:

MERKNAD 1

Bergen kommune arkiverer ikke en utskrift av matrikkelkartet med koordinater før det gjøres retting, endring eller tilføyning i matrikkelen.

Kommentar:

Det vises til matrikkeloven § 26, jf matrikkelforskriften § 10, første ledd, og merknader til matrikkelforskriften § 10 i femte avsnitt.

I merknaden til MF §10, femte avsnitt: ”*Reglene i arkivloven gjelder for all retting, endring eller tilføyning av opplysninger i matrikkelen. Arkivloven § 9 bokstav d presiserer at arkivmateriale*

vanligvis ikke kan rettes på en slik måte at tidligere gale eller ufullstendige opplysninger blir slettet”.

For øvrig vises til matrikkelforskriften § 27, første ledd bokstav g. Denne stiller krav til dokumentasjon av hvilke grenser som er nye eller endret.

Lovkravet går samlet ut på at det skal være mulig å rekonstruere førsituasjonen for tilfellet at saken blir påklaget.

Tilsynet er usikre på om Bergen kommune ivaretar et tilstrekkelig grunnlag for rekonstruksjon.

Merknaden bygger på følgende observasjoner:

I en gjennomgang av utlånte saker fant tilsynet ikke en utskrift fra matrikkelen som viser førsituasjonen. Imidlertid var det kart som lå ved sakene hentet fra matrikkelen, og viste hvilke grenser som var nye eller endret.

Observasjonen ble bekreftet under intervjuene og i sluttmøtet.

6. Gjennomføring

Undersøkelsen omfattet følgende aktiviteter:

Formøte ble gjennomført med telefonmøter og epostutveksling.

Ved intervjuer den 17. april 2013 ble 9 personer intervjuet.

Ved sluttmøte den 18. april 2013 ble det gitt en oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 3 er det gitt en oversikt over deltakerne på undersøkelsen.

VEDLEGG 1

Se mottakerliste

Deres ref.:

Vår ref.

Dato:

Sak/dok.: 10/04829-111

08.01.2013

Ark.: 342.1

Varsel om tilsyn våren 2013 i Engerdal, Hå, Hemnes, Øvre Eiker, Volda, Holmestrand, Sørreisa, Bergen, Fredrikstad og Risør kommuner som lokal matrikkelmyndighet

Kartverket varsler herved gjennomføring av tilsyn jfr. matrikkelova § 28 med nevnte kommuner våren 2013. Disse utgjør de første 10 av i alt 20 kommuner som undergis tilsyn året 2013.

Utvelgelse av kommuner har skjedd gjennom loddtrekning, der grunnlaget for loddtrekningen er sortert ut fra kommunenes størrelse/folketall og fylkesvis fordeling. Hver enkelt av kommunene er kontaktet på forhånd pr telefon, og det er etter dette satt opp en liste over disse (kontaktpersoner), se nedenfor. Også fylkesmennene er informert. Nærmere om tidspunkt og gjennomføring (tilsynskalender) fremkommer her i en særskilt tabell.

Kommunal oppmåling og registrering av eiendom har forandret seg siden delingsloven ble satt i verk i 1980. Kommunene fikk den gang fokus på kart- og delingsforretning som førte fram til målebrev, innlegging av grenser i eiendomskart og føring i GAB.

Med matrikkelova som ble satt i verk i 2010 skal all registrering foregå i matrikkelen. Det har blitt strengere krav til føring i matrikkelen og samspillet med tinglysningsregisteret og andre offentlige registre. Oppmålingsforretningen skal dokumenteres og resultatet føres i matrikkelen. Partene får så den endelige dokumentasjonen av eiendomsendringen som utskrift fra matrikkelen (matrikelbrev).

Matrikkelova stiller krav til kommunen om å informere om endringer i matrikkelen til berørte parter. Økt bruk av nettløsninger og tilgjengeliggjøring av deler av innholdet i matrikkelen fører til økt fokus på kommunens arbeid innefor dette fagområdet.

Kartverket har som ambisjon å undersøke hvordan kommunene ivaretar sitt ansvar som lokal matrikkelmyndighet.

Konkret vil tilsynet undersøke hvordan kommunen:

- sikrer troverdighet for matrikkelen belyst gjennom
  - organisering av kommunens oppgaver som lokal matrikkelmyndighet
  - samordning mellom plan- og bygningslov og matrikkellovforvaltning
  - føring av bygningsinformasjon
  - føring av adresse
  - føring av ikke fullført oppmålingsforretning
  - behandling av krav om retting og ved retting av eget tiltak
  - behandling av krav om innsyn i og/eller utlevering av matrikelopplysninger
  - behandling av matrikelopplysninger i egen administrasjon
- for øvrig hvordan kommunen gjennomfører opprettelse av matrikkelenheter og grensejustering belyst ved saksbehandlingen fra det foreligger rekvisisjon til saken er ferdig ført i matrikkel og arkivert.

Det lånes ut 2 saker som går ut på oppretting av matrikkelenheter og 3 saker som går ut på grensejustering.

Undersøkelsen vil bli utført som en systemrevisjon. Resultatene av tilsynet skal brukes i den dialogen Kartverket har med Miljøverndepartementet, og som bakgrunn for videre samarbeid med kommunene. Rapportene blir ca 14. dager etter postforsendelse til kommunen lagt ut på Matrikel- og stedsnavnavdelingens veiledningsside på Internett.

Kartverket ber om på forhånd å få tilsendt følgende dokumentasjon:

- **Organisasjonskart for kommunen**
- **Eventuelle rutiner som viser hvordan kommunen gjennomfører saksbehandling av opprettelse av matrikkelenheter og grensejustering, fra søknad om opprettelse, eller rekvisisjon kommer inn til kommunen og fram til saken er avsluttet og ført i matrikkelen**
- **Eventuelle rutiner for hvordan kommunen sikrer matrikkelens troverdighet ved føring av ulike typer saker**
- **Eventuelle rutiner for behandling av krav om retting.**
- **Eventuelle rutiner for behandling av krav om innsyn i og/eller utlevering av matrikelopplysninger**
- **Internkontrollsystem eller annen form for beskrivelse som gir anvisning på et system for intern rapportering av gjennomføring og ressursdisponering**

- Liste over saker som går ut på opprettelse av matrikkelenheter og grensejusteringssaker i årene 2011 og 2012 (se nærmere om dette nedenfor)

I den grad årsrapport for kommunen, gjeldende kommuneplan og delegasjonsreglement ikke er tilgjengelig på kommunens side på Internett så vil vi også komme til å be om å få tilsendt dette. Kartverket vil selv komme til å ta ut ulike rapporter fra matrikkelen som underlag for tilsynet.

Kartverket vil ca. en måneds tid før tilsynet avholdes ta kontakt med kommunen og avtale metoden for oversendelse av dokumentasjon. Den metoden vi foretrekker er å få dokumentasjonen og kopier av sakene direkte inn på Kartverkets FTP-server.

Det vi i denne forbindelse vil be om aller først er å få tilsendt en liste over saker som går ut på opprettelse av matrikkelenhet og grensejusteringssaker i tiden etter 1/1-2011. Ut fra disse listene vil vi velge ut 2 saker som går ut på opprettelse av matrikkelenhet og 3 saker som går ut på grensejustering.

I mangel av at kommunen har gjennomført nevnte antall grensejusteringssaker i tiden etter 1/1-2011 så vil det bli lånt ut saker på oppretting av matrikkelenhet, slik at det til sammen blir lånt ut 5 saker totalt. For kommuner med et betydelig antall saker pr. år vil vi ønske å begrense antallet til å omfatte de siste av sakene i 2012.

Det vil på bakgrunn av tilsendt organisasjonsplan og gjennom samtaler med kontaktpersonene bli satt opp en timeplan for gjennomføringen, og hvor vi tidligst mulig ønsker å få på plass hvilke navn/personer vi ønsker å intervju. Normalt vil dette være rådmannen, og den person som leder den enhet der matrikkellovforvaltning foregår. Før øvrig den person som administrerer samordningen mellom plan- og bygningslovforvaltning og matrikkellovforvaltning. Det kan også være aktuelt å intervju den personen som administrerer kommunens servicetorg. Mesteparten av tiden vil likevel gå med til å intervju en av kommunens landmålere, og den/de personer som fører matrikkelen for matrikkelenhet, adresser og bygninger. Etter dette vil det bli fastsatt en timeplan før gjennomføringen av tilsynet (se vedlegg til dette brev).

Første dag går med til formøte, intervju av 5 – 8 personer og en kort oppsummering hvor vi forteller hvilke funn vi har gjort. Andre dag vil vi gjennomføre sluttmøtet som fast ordning i tidsrommet 10:00 - 11:00. Her vil eventuelle avvik og merknader bli presentert.

Gjennom de samtaler vi til nå har hatt med kontaktpersonene er det avdekket at tidspunktene for tilsyn passer for kommunen, se tidsplan for gjennomføring med angivelse av kontaktpersoner i kommunen og i Kartverket nedenfor:

Tidsplanen for gjennomføring av tilsynene er følgende:

Uke	Dato	Kommune og kontaktpersoner
Uke 7	torsdag 14. og fredag 15. februar	Engerdal kommune Kontaktperson: Roar Moren Kontaktperson i Kartverket: Anders Fekjær Tlf. 32118129
Uke 8	onsdag 20. og torsdag 21. februar	Hå kommune Kontaktperson: Sigmund Langerak Kontaktperson i Kartverket: Sigurd Langeland 32118742
Uke 10	onsdag 6. og torsdag 7. mars	Hemnes kommune Kontaktperson: Kjetil Sjøvik Kontaktperson i Kartverket: Sigurd Langeland 32118742
Uke 11	onsdag 13. og torsdag 14. mars	Øvre Eiker kommune Kontaktperson: Terje Nordli Kontaktperson i Kartverket: Anders Fekjær Tlf. 32118129
Uke 12	onsdag 20. og torsdag 21. mars	Volda kommune Kontaktperson: Jørgen Vestgarden Kontaktperson i Kartverket: Sigurd Langeland 32118742
Uke 14	onsdag 3. og torsdag 4. april	Holmestrand kommune Kontaktperson: Svend Bergan Grane Kontaktperson i Kartverket: Anders Fekjær Tlf. 32118129

Uke 15	onsdag 10. og torsdag 11. april	Sørreisa kommune Kontaktperson: Lennart Fagermes Kontaktperson i Kartverket: Sigurd Langeland 32118742
Uke 16	onsdag 17. og torsdag 18. april	Bergen kommune Kontaktperson: Eivind Lund Kontaktperson i Kartverket: Anders Fekjær Tlf. 32118129
Uke 17	onsdag 24. og torsdag 25. april	Fredrikstad kommune Kontaktperson: Asbjørn Borge Kontaktperson i Kartverket: Sigurd Langeland 32118742
Uke 21	onsdag 22. og torsdag 23. mai	Risør kommune Kontaktperson: Stig Sevenius Kontaktperson i Kartverket: Anders Fekjær Tlf. 32118129

Da ser vi fram til å møte dere, og hvis det er noen spørsmål så er det bare å ta kontakt.

Med vennlig hilsen

Lars Elsrud
avdelingsdirektør, Matrikel- og stedsnavnavdelingen

Anders Fekjær
tilsynsansvarlig

Kopi: - Fylkesmannsembetene, tilsynsordinator
- Kartverket, fylke skartkontorene

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post	Land
Engerdal kommune			2440 ENGERDAL	Norge
Hå kommune		Postboks 24	4368 VARHAUG	Norge
Hemnes kommune		Sentrumsveien 1	8646 KORGEN	Norge
Øvre Eiker kommune		Rådhuset	3300 HOKKSUND	Norge
Volda kommune		Starmyra 2	6100 VOLDA	Norge
Holmestrand kommune		Postboks 312	3081 HOLMESTRAND	Norge
Sørreisa kommune		Storveien 20	9310 SØRREISA	Norge
Bergen kommune		Postboks 7700	5020 BERGEN	Norge
Fredrikstad kommune		Postboks 1405	1602 FREDRIKSTAD	Norge
Risør kommune		Postboks 158	4952 RISØR	Norge

VEDLEGG 2

Dokumentunderlag for Kartverkets undersøkelse

Redegjørelse for hvilke dokumenter som ble lagt til grunn for Kartverkets undersøkelse.

Nedenfor er listet dokumenter som var av spesiell betydning som dokumentunderlag for undersøkelsen.

1. Matrikkelloven med merknader
2. Matrikkelforskriften med merknader
3. Føringsinstruks for matrikkelen, oppdatert 23.11.2012
4. Organisasjonskart for byutvikling, klima og miljø
5. Organisasjonskart for Etat for plan og geodata
6. Organisasjonskart Byggesak og private planer
7. Organisasjonsplan for Oppmåling
8. Rutiner for Geotata, Matrikkel
9. Diverse rutiner og veiledere for utførelse av saker etter matrikkelloven
10. Saksliste for oppmålingsaker 2011 og 2012
11. Saksmapper for 5 oppmålingsforretninger
12. Oppslag i matrikkelen på konkrete matrikkelenheter basert på utlånte saksdokument

VEDLEGG 3

Deltakere på Kartverkets undersøkelse

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakere fra Bergen kommune under åpningsmøtet og sluttmøtet, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Anne Iren Fagerbakke	Kommunaldirektør	X	X	X
Petter Wiberg	Byggesakssjef	X	X	X
Jan Erik Førde	Fagleder eiendomsmåling og seksjonering	X	X	X
Ove Lavik	Utfører oppmålingsforretninger	X	X	X
Anders Buli Greibesland	Utfører oppmålingsforretninger	X	X	X
Eivind Lund	Fagsjef i lederteam i etat for Plan og geodata	X	X	X
Sveinung Kjellevoll	Leder for den gruppe av personer som fører i matrikkelen matrikkel	X	X	X
Tormod Salhus	Fører matrikkelenhet i matrikkelen	X	X	X
Roald Grasdal	Fører bygningsinformasjon	X	X	X

Fra Kartverket deltok Knut Holter, John Thomas Aalstad og Anders Fekjær, med sistnevnte som tilsynsleder.